Súd:	Okresný súd Ružomberok
Spisová značka:	3C/149/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5909205606
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Renáta Krajčiová
ECLI:	ECLI:SK:OSRK:2012:5909205606.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudkyňou Mgr. Renátou Krajčiovou v právnej veci navrhovateľky: E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale S. XX/XX, Q. - D., prechodne S. XX, Q.Ž., zast. A.. Z. L., advokátom, AK so sídlom D. XXXX/X, F.. Z., proti odporkyni v 1.rade: M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, zast. Advokátska kancelária A.. F. A., K..Q..X.., so sídlom M. XXXX/XX, Q., IČO: XXXXXXXX, odporcovi v 2.rade: F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXXX/XXX, Q., t.č. bytom F. XXX, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200.000,00 eur, takto

r o z h o d o l :

Odporkyňa v 1.rade a odporca v 2.rade s ú p o v i n n í zaplatiť navrhovateľke spoločne a nerozdielne sumu 13.500 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

V ostatnej časti súd návrh z a m i e t a .

O trovách konania súd r o z h o d n e do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.10.2009 prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhala, aby súd uložil odporkyni v 1.rade a odporcovi v 2.rade zaplatiť jej spoločne a nerozdielne sumu 1.628,59 eur ako náhradu majetkovej ujmy spočívajúcej v úhrade primeraných nákladov spojených s pohrebom a sumu 200.000,00 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia práva na ochranu osobnosti, ako aj nahradiť trovy konania. Navrhovateľka poukázala, že odporcovia v 1. a 2. rade boli rozsudkom súdu uznaní za vinných zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1,2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov účinného do 31.12.2005, keď z dôvodu porušenia dôležitej povinnosti uloženej im podľa zák.č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách spôsobili smrť jej mal. dcéry R. Z., nar. XX.X.XXXX, ktorá na následky utrpených zranení zomrela na mieste dopravnej nehody dňa 17.6.2005. Navrhovateľka poukázala, že priamy následok zavineného protiprávneho konania odporcov v 1. a 2. rade spočíval v poškodení zdravia a následnej smrti mal. dcéry navrhovateľky. V súvislosti s tým vznikla navrhovateľke majetková ujma spočívajúca v účelne vynaložených nákladoch spojených s pohrebom. Tieto náklady boli vyčíslené S. B. &. K. K.. K. Q..X.., Q., na základe faktúry za pohrebnú službu č. XXXXX zo dňa 21.6.2005 a potvrdenky č. 244, spolu vo výške 217,85 eur, ďalej náklady na zriadenie pomníka a úpravu hrobu boli vyčíslené dodávateľom služby Ľ. E. - F. E. B. K. Č., Q., za základe faktúry č. XXXX/XXXX zo dňa 6.8.2008 vo výške 1.410,74 eur, teda celkové náklady spojené s pohrebom predstavujú sumu vo výške 1.628,59 eur. Navrhovateľka prehlásila, že tieto náklady jej neboli ani sčasti uhradené pohrebným podľa ust. § 101 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Tento nárok uplatňuje navrhovateľka voči odporcom v 1. a 2. rade zo vzniknutej zodpovednosti za škodu s poukazom na ust. § 449 ods.2 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím k § 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení. Ďalej navrhovateľka uviedla,

že v súvislosti s protiprávnym zavineným konaním odporcov v 1. a 2. rade utrpela aj nemajetkovú, citovú ujmu, ktorú možno považovať za zásah do jej práva na ochranu súkromia a rodinného života. Navrhovateľka uviedla, že stratila možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života so svojou dcérou a je o citový vzťah k svojmu dieťaťu ako najbližšiemu rodinnému príslušníkovi ochudobnená. Ide o zásah nereparovateľný a ujma navrhovateľky je trvalá a nezvratná. Poukazujúc na duševné utrpenie, ktoré musela ako matka prežiť, nemožno považovať morálne zadosťučinenie za postačujúce na zmiernenie jej nemajetkovej ujmy v emocionálnej oblasti, preto žiada relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ust. § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka vo výške 200.000,00 eur. Zavineným konaním na strane odporcov v 1. a 2. rade jej vznikol nenapraviteľný následok prejavujúci sa celoživotnými traumatizujúcimi spomienkami na násilnú stratu milovanej osoby. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je odôvodnená najmä trvalou stratou možnosti vytvoriť si blízky citový vzťah so zomrelou dcérou a vytvoriť si kompletnú rodinu. Navrhovateľka uviedla, že bola priamym svedkom usmrtenia dcéry, čo u nej vyvolalo šokovú reakciu a pri akomkoľvek podnete, ktorý jej privedie spomienky na túto udalosť, pociťuje stavy ťažkej úzkosti a strachu. Jej duševný stav odôvodňoval potrebu psychiatrickej liečby, avšak ona pomoc odborníka nevyhľadala, pretože má aj ďalšie deti. Stratu milovanej dcéry nedokáže nahradiť ani narodenie ďalšieho dieťaťa. V dôsledku straty dcéry došlo medzi ňou a jej bývalým manželom k rozvratu vzťahov, ktorý viedol k zániku ich manželstva.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 22.6.2010 uviedla, že akákoľvek zmienka na jej dcéru R. znamená pre ňu opätovnú traumu a vyvoláva u nej pocit úzkosti. Zobrali jej milovanú dcéru, ktorú má stále pred očami a stále ju miluje. Stále na ňu myslí. Keď sa stala dopravná nehoda, bola v šoku. Odvtedy ubehlo 5 rokov, ale stále to má pred očami, cca dva mesiace od nehody otehotnela, ale v tehotenstve mala problémy, celé tehotenstvo preplakala. Narodil sa jej syn, ktorý má psychické problémy, dlhodobo chodia na terapiu. Túto situáciu psychicky znáša zle, na túto udalosť sa nedá nikdy zabudnúť. Nehodu videla na vlastné oči. Neskôr narodený syn jej stratu mal. R. nenahradil. Po tejto udalosti manžel začal piť alkohol, hrával automaty a pred dvoma rokmi bolo ich manželstvo súdom rozvedené. V tejto tragickej situácii jej pomohla jej rodina, najmä matka, ktorú často navštevovala. Táto jej pomáhala najmä psychicky. Má dve deti, a to dcéru N.É., nar.XX.X.XXXX a syna R., nar.X.X.XXXX. Svedkom dopravnej nehody bola aj dcéra N., táto nemá dobrý prospech v škole, je zakríknutá. Priamo po nehode, aj neskôr sa jej pýtala, prečo jej sestra zomrela, na to sa ju snažila zabaviť niečím iným, aby na to stále nemyslela. Ďalej navrhovateľka uviedla, že má partnerský vzťah, ktorý začal pred rokom.

Svedkyňa Z. E. - matka navrhovateľky vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 21.9.2010 uviedla, že bezprostredne po dopravnej nehode chodievala dcéra za ňou často takmer každý deň. Bolo jej smutno, vôbec to nezvládala. Utrpela strašnú psychickú ujmu, a je to strašné doteraz. Najprv plakala, potom sa uzavrela do seba. Keď dcéra porodila R., bola na pôrodnici s jednou pani od nich aj s rodiny s tým, že tiež sa jej narodilo dievčatko. Dcéra však jej dieťa do 3 rokov nemohla vidieť, lebo jej to vždy prišlo veľmi ľúto. Po nehode bola u nej zo 3-krát pohotovosť, lebo jej museli dať ukľudňujúcu injekciu, stále len plakala. Ťažko jej bolo dcére niečo radiť, nevedela ako ju ukľudniť. Prišlo to náhle, nikto to nečakal. Snažila sa ju nejako utešiť. Pred ňou neplakala, hoci sama je ľútostivý človek. Mala aj také nápady, že mohla radšej ona zomrieť, že si dačo spraví, na to jej povedali, že ešte má Valériu, že sa to takto nedá riešiť. Radili jej, že by bolo lepšie, keby mala dieťatko, že by zabudla. Tým si to fakticky dosť pripomínala, keď sa dieťa narodilo, dosť plakala. Keď sú Vianoce a Silvester, všetci plačú. Tiež keď je výročie nehody, dcéra nejde na cintorín, lebo jej všetko pripomína tú udalosť. To neprejde, zostane to celý život. Jej dcéra odbornú pomoc nevyhľadala, prežívala to sama, resp. za ich pomoci. Aj N. bola pri nehode a isto tá udalosť na nej zanechala nejaké následky.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 8.12.2012 uviedla, že keby ju súd nepredvolal, tak nepríde, lebo tá udalosť stále v nej vyvoláva negatívne pocity. Keď jej prišlo predvolanie, už týždeň pred pojednávaním prežívala strašné pocity. Stratou dcéry jej bola spôsobená citová ujma. Ťažko sa jej vyjadruje k tomu, aký má dnes život a aký by mal byť, keď stratila dieťa. Vždy si na dcéru spomenie, keď by mala narodeniny. Porovnáva ju s druhými deťmi, aká by bola veľká, každý deň si na ňu spomenie. Keď vidí autá, má strach. Napriek uplynulému času, keď si spomenie na tú nešťastnú udalosť, prežíva smutné pocity, má depresie, volá mame so sestrami, potrebuje sa s nimi porozprávať.

Právny zástupca navrhovateľky v konaní uviedol, že je si vedomý toho, že hodnota života sa v peniazoch vyčísliť nedá. Výška nároku je odôvodnená najmä okolnosťami prípadu. Navrhovateľke

vznikla trvajúca, nie reparovateľná psychická ujma, ktorá ju bude sprevádzať po celý zvyšok jej života. Navrhovateľka prežila postraumatický šok, zažila citovú ujmu, ktorá sa prejavuje v tom, že musí prežívať nepríjemné pocity a nemôže prežívať príjemné pocity so svojou milovanou dcérou. Napriek uplynulému času stále prežíva úzkostné stavy a táto nepríjemná udalosť bola jednou z príčin rozpadu jej manželstva. Doposiaľ sa s touto situáciu navrhovateľka nevyrovnala. Výsledky vyšetrovania spoluzavinenie navrhovateľky nepreukázali. Ide o absolútny zásah v najvyššej možnej miere závažnosti. Pokiaľ sa týka majetkových pomerov odporkyne v I. rade, nejednalo by sa o likvidačný nárok zo strany navrhovateľky. Z trestného spisu vyplynulo, že je zamestnaná, dobre situovaná a prispieva na charitu. Je majetná. Uplatňovaný nárok navrhovateľky považuje za dôvodný, nakoľko navrhovateľka v dôsledku zavineného protiprávneho konania odporcov v I. a v II. rade stratila možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja svojho rodinného života s milovanou dcérou Timeou a je ochudobnená o citový vzťah k blízkemu rodinnému príslušníkovi. Spôsobenú citovú ujmu je potrebné považovať za zásah do práva na ochranu súkromia a rodinného života chráneného článkom 7 Medzinárodného paktu občianskych a politických práv, článkom 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článkom 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a článkom 19 ods. 2 Ústavy. Odporcovia v I. a v II. rade svojím zavinením protiprávnym konaním porušili predpisy na úseku cestnej premávky, následkom čoho došlo k usmrteniu mal. R.. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za nepremlčateľný, čo vyjadril aj Krajský súd v Žiline v zrušujúcom uznesení. Závažný nárok na priznanie satisfakcie v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka sa premlčuje, po všeobecnej 3-ročne premlčacej lehote nemá zákonný podklad. Faktickým vydelením tohto inštitútu zo strany nemajetkových osobnostných a tým nepremlčateľných práv by došlo k výraznému obmedzeniu možnosti uplatnenia práva na ochranu osobnosti fyzických osôb, pričom určitá podobnosť reparačnej funkcie peňazí u majetkových nárokov sama o sebe neposkytuje zákonný podklad pre premlčanie tohto práva. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje zabezpečenie rešpektovania ochrany osobnosti fyzickej osoby, a preto ako právorýdzosť osobnej povahy nemožno ho vydeliť z okruhu nepremlčateľných majetkových práv, hoci satisfakcia sa vyjadruje prostredníctvom finančných prostriedkov. Výšku uplatneného nároku odôvodňujú okolnosti a osoba škodcov, preto lebo ich zavinením protiprávnym konaním bola spôsobená navrhovateľke absolútna nereparovateľná a trvalá citová ujma. Ďalej táto nešťastná udalosť priniesla negatívne pomery do jej rodiny, ktoré viedli až k rozvodu manželstva. Žiaden z orgánov, ktoré konali vo veci, nekonštatoval spoluzavinenie navrhovateľky na tejto udalosti. Navrhol, aby súd návrhu vyhovel. Z judikatúry slovenských európskych súdov vyplýva, že postupne sa stierajú rozdiely medzi pojmom náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy. Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline v trestnej veci strana 5 v odôvodnení, kde je uvedené, že na vzniku dopravnej nehody s nenapraviteľným následkom majú obidvaja odporcovia vinu a bez konania ktoréhokoľvek z nich by k dopravnej nehode nedošlo.

Právny zástupca odporkyne v I. rade v konaní zotrval na stanovisku, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je premlčaný. Touto otázkou sa zaoberal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí č. XCdo/XXX/XXXX. Rozhodnutie krajského súdu odkazuje na súdnu prax, ale necituje žiadne z rozhodnutí, ktoré by mu dávali za pravdu. V označenom rozhodnutí najvyššieho súdu je jednoznačne vyjadrené, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch síce patrí do oblasti nemateriálnych osobnostných práv, ale vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobnostné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej lehote. Navrhovateľka nepodala ani nikdy neuplatnila pred podaním tejto žaloby návrh na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a vzhľadom k času, kedy došlo k tejto tragickej udalosti je jednoznačné, že 3-ročná všeobecná premlčacia lehota nároku márne uplynula. Taktiež poukázal, že krajský súd opomenul, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo na istotu a právo očakávať, že súdy budú rovnaké právne veci posudzovať rovnakým právnym spôsobom. Súčasťou tohto práva je očakávanie rozhodnutia za rovnakej právnej situácie a aj to, že súdy nebudú svojvoľne prijímať rôzne právne názory na identickú právnu otázku, ktorá už bola vyriešená súdom vyššieho stupňa. Inak hrozí, že Slovensko nebude právny štát. Nebola zistená žiadna okolnosť znamenajúca nutnosť zmeniť prijaté závery najvyššieho súdu, preto rozhodnutie krajského súdu je nepresvedčivé. Odkaz na údajné rozhodovanie európskych súdov je vádny. Na území SR platí slovenský právny poriadok, najvyššou súdnou autoritou v rámci všeobecného súdnictva je Najvyšší súd SR. To, že niekto zmešká lehotu na podanie žaloby, je jeho chybnou, jeho rozhodnutím, ktoré treba rešpektovať a nemožno to stagnovať tým spôsobom, že sa zasiahne do princípov právne istoty. Súčasťou princípu právnej istoty je aj právo požadovať, aby určité nároky boli po určitej dobe neuplatniteľné v konaní pred súdom a poskytuje to istoty dlžníkom, že po uplynutí určitej doby bude ich právny status nemenný. Inštitút premlčania majetkových práv je zakotvený

aj v Občianskom zákonníku. Ďalej poukázal, že pokiaľ sa navrhovateľka domáha voči odporcom v I. a v II. rade, aby jej zaplatili spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy, táto časť návrhu je procesne neudržateľná. Podľa jeho názoru táto požiadavka vychádza z ust. § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, avšak toto ustanovenie na daný prípad je neaplikovateľné, lebo nehovoríme o škode, ale o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch, a preto nenachádzame oporu v Občianskom zákonníku, že by petitu nároku bolo možné vyhovieť, hoci zasahovateľmi do osobnostných práv nie je daná spoločná a nerozdielna zaviazanosť. To nemá oporu v Občianskom zákonníku ani v inom právnom predpise a už len z tohto dôvodu je na mieste návrh zamietnuť. Ak by bol daný predpoklad existencie zásahu do osobnostných práv zo strany odporcu v I. rade, resp. odporcu v II. rade, potom by museli byť zaviazaní k náhrade nemajetkovej ujmy samostatne v závislosti od podielu svojej účasti na vzniku dopravnej nehody. Z rozsudku Krajského súdu v Žiline v rámci trestného konania vyplynulo, a to konkrétne z výšky trestov, že zodpovednosť odporkyne v I. rade na danej dopravnej nehode bola výrazne nižšia, čo bolo vyjadrené podstatne nižším trestom. Ďalej uviedol, že navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno svojich tvrdení. Samotná navrhovateľka sa rozhodla nevypovedať v rámci tohto konania. V rámci dokazovania aj z výpovedí ďalších svedkov vyplynulo, že je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že už dva mesiace po tragickej udalosti otehotnela, narodilo sa jej ďalšie dieťa. Taktiež tvrdená súvislosť medzi danou udalosťou a rozvodom manželstva nebola preukázaná. Z rozvodového rozsudku vyplynulo, že dôvodom rozvratu manželstva bol alkoholizmus a gameblerstvo zo strany manžela. Nereálna sa javí byť požiadavka na výšku nemajetkovej ujmy v rozsahu 200.000,- eur, čo nemá oporu v žiadnom rozhodnutí súdu na území SR. V prvom rade sa za svoju účasť na dopravnej nehode sa odporkyňa v I. rade rodičom nebohej ospravedlnila v rámci trestného konania, čo plní satisfakčnú funkciu a výrazom satisfakcie za to, čo sa stalo, je v neposlednom rade rozhodnutie trestného súdu, ktoré vyjadruje spoločenské odsúdenie tohto skutku a v konečnom dôsledku je vyjadrené uloženým trestom. V danom prípade síce došlo k smrteľnému následku, avšak nešlo o konanie zo strany či už odporkyne v I. rade alebo odporcu v II. rade, ktoré by bolo možné hodnotiť ako úmyseľ. V podstate išlo o nešťastnú náhodu, na ktorú mala vplyv zhoda náhod, ku ktorým v tej situácii došlo. Odporcovia boli odsúdení za spáchanie nedbanlivostného trestného činu. V rámci teórie práva platí, že nie je možné spolupáchateľstvo k nedbanlivostnému trestnému činu, a preto nie je možná solidárna zaviazanosť odporcu v I. a v II. rade, ani v nároku na náhradu škody a ani v nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto navrhol návrh zamietnuť.

Súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil s listinami založenými v spise, a to najmä s vysvedčeniami mal. N. Z. v školskom roku 2007/2008 a 2009/2010, keď zistil zhoršenie prospechu (hodnotenie známkou 3 z vlastivedy, matematiky a prírodovedy v II.polroku školského roku 2009/2010. Súd sa tiež oboznámil s obsahom pripojených spisov, a to spisom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 2C/171/2008 v konaní o rozvod manželstva E. Z.E. a S. Z. na návrh E. Z., pričom z návrhu bolo zistené, že ako dôvody rozpadu vzťahov medzi manželmi boli uvádzané rozdielne povahové vlastnosti, absencia spoločných záujmov, hráčska vášeň odporcu a zároveň bolo uvedené, že vzájomné odcudzenie manželov sa prehĺbilo úmrtím 3.dieťaťa manželov.

Súd sa oboznámil s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Ružomberok sp.zn. XT/XX/XXXX vrátane vyšetrovacieho spisu Č.:X.-XXX/OdV-Q.-XXXX. Bolo zistené, že Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 6.6.2007 pod č.k. XT/XX/XXXX-XXX uznal odporkyňu v 1.rade a odporcu v 2.rade vinnými, že dňa 17.6.2005 o 19.15 hod. odporkyňa v 1.rade ako vodička viedla osobné motorové vozidlo zn. F. G.: Q.-XXXAC a odporca v 2.rade zn. S. XXX G.: Q.-XXXAM, obidvaja po ceste č. I./18 od Ž. do Q., pričom v kilometri 515/900 na križovatke hlavnej cesty s vedľajšou došlo k ich zrážke tak, že odporkyňa v 1.rade v dôsledku nevenovania sa dostatočnej pozornosti vedeniu motorového vozidla a situácii v cestnej premávke bez toho, aby sa presvedčila, či neohrozí vodičov jazdiacich za ňou, začala odbočovať doľava na cestu III. triedy smerom na miestnu časť Q. - D., kde 2,2 metra za stredovou deliacou čiarou v protismere do jej ľavého predného boku v dôsledku nevenovania sa dostatočnej pozornosti vedeniu motorového vozidla a situácii v cestnej premávke a prekročením dovolenej rýchlosti pri predchádzaní kolóny vozidiel najmenej 125 km/hod. svojou pravou prednou časťou narazilo vozidlo, ktoré viedol F. C.Á., toto vozidlo bolo v dôsledku zrážky odrazené vľavo a po prejdení dráhy 22 metrov narazilo do kočíka, ktorý pred sebou tlačil chodec F. Z. v tomto sa nachádzala mal. R. Z. a následne toto vozidlo prednou časťou narazilo do stojaceho vozidla zn. Š. X., od ktorého sa odrazilo doľava, zišlo z vozovky na trávnik mimo cesty, kde sa prevrátilo. Pri dopravnej nehode Z.. R. Z. utrpela zranenia, ktorým na mieste nehody podľahla, teda inému z nedbanlivosti spôsobili smrť, pretože porušili dôležitú povinnosť uloženú im podľa zákona, čím spáchali trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1,2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006. Za to odporkyňa v 1.rade bola odsúdená na trest odňatia

slobody vo výmere 2 rokov, ktorý jej bol podmienečne odložený a bola určená skúšobná doba na 4 roky. Taktiež jej bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 3 rokov. Odporca v 2.rade bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, ktorý mu súd podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu na 4 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 3 rokov. Ďalej poškodeného S. Z. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Následne Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 28.2.2008 pod č.k. XTo/XXX/XXXX-XXX o odvolaní prokurátora, odporkyne v 1.rade a Z.. Q. V. proti označenému rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol tak, že zrušil tento rozsudok v celom výroku o treste a odsúdil odporkyňu v 1.rade na trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorý podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu vo výmere 2 roky a tiež uložil jej trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 6 rokov a odporcu v 2.rade odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, ktorý mu súd podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu vo výmere 5 rokov. Zároveň mu uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 10 rokov. Odvolanie Z.. Q. V. zamietol.

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 2.5.2011 pod č.k. 3C/149/2009-256 uložil odporkyni v I. rade a odporcovi v II. rade povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne navrhovateľke titulom náhrady majetkovej ujmy sumu 881,73 eur do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku a v ostatnej časti uplatňovaného práva na náhradu majetkovej ujmy návrh zamietol. Taktiež súd návrh v časti uplatňovaného práva na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 21.11.2011 pod č.k. XCo/XXX/XXXX-XXX rozsudok Okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním, ktorým súd návrh v časti uplatňovaného práva na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponechal nedotknutý, keď odvolací súd s poukazom na platnú právnu úpravu a judikatúru európskych súdov v otázke zmyslu a podstaty náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zaujal stanovisko, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je premlčateľný, nemožno ho vylúčiť z okruhu nepremlčateľných majetkových práv, a to i napriek tomu, že satisfakcia sa vyjadruje prostredníctvom finančných prostriedkov. Odvolací súd dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že u navrhovateľky došlo k zásahu do osobného, súkromného a rodinného života usmrtením blízkej osoby, čo predstavuje pre navrhovateľku závažnú ujmu na jej osobnosti sprevádzajúcu ju po celý ďalší život. Je zrejmé, že v konkrétnom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do tohto chráneného osobnostného práva, u postihnutej navrhovateľky došlo k vzniku nemajetkovej ujmy v značnej miere. Neoprávnený zásah bude mať pre ňu nepriaznivé dôsledky počas celého jej ďalšieho života, pričom medzi neoprávneným zásahom do osobnostného práva navrhovateľky a nematkovou ujmou existuje príčinná súvislosť. Následne uložil súdu prvého stupňa opätovne vykonať dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a vo veci opätovne rozhodnúť.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Navrhovateľka uplatňovala v konaní nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, a to práva na súkromie a rodinný život, ku ktorému došlo pri dopravnej nehode dňa 17.06.2005 protiprávnym zavineným konaním odporcov v 1. a 2. rade usmrtením dcéry R., H.. XX.XX.XXXX.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka zyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Občiansky zákonník zabezpečuje v citovanom ustanovení pre celú oblasť občianskeho práva ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy - generálnej klauzuly. V tom istom ustanovení zároveň na objasnenie tohto pojmu uvádza výslovne a príkladne niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby, okrem iného právo na súkromie, ktorých ochranu je potrebné v

oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektmi s rovnakým právnym postavením. Podmienkou úspešného uplatnenia občianskoprávnej ochrany podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch) je, že nejaví sa za postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, avšak s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a o okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

K otázke nepremlčateľnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. XCdo/XXXX/XXXX z 25.9.2003, ktorý dospel k záveru, že v zmysle náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy. Vždy však ide o právny inštrument, ktorého úlohou je zabezpečiť rešpektovanie a ochranu osobnosti fyzickej osoby a nie je preto možné, aby bolo ako právo čisto osobnej povahy osobnosti fyzickej osoby, na ktoré sa vzťahujú ust. § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka vyčlenené z okruhu nepremlčateľných majetkových práv, aj keď sa náhrada príslušnej nemajetkovej ujmy fyzickej osoby vyjadruje prostredníctvom finančných prostriedkov, keď úvahy o údajnej podobnosti tohto nároku s reparačnou funkciou majetkových nárokov so záverom premlčateľnosti nároku na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, nemajú v tomto prípade zákonný podklad. V nadväznosti na závery judikátu v tejto otázke a s prihliadnutím k jednoznačnému právnemu názoru odvolacieho súdu v tomto konaní súd ustálil, že námietka premlčania vznesená odporkyňou v I. rade nie je dôvodná, nakoľko právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka sa nepremlčuje z vyššie uvedených dôvodov.

Súd mal v konaní preukázané, že u navrhovateľky došlo k zásahu do jej osobného, súkromného a rodinného života usmrtením blízkej osoby. K priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatňovanej navrhovateľkou súd konštatuje, že neoprávnený zásah odporcov v I. a v II. rade ich zavineným protiprávnym konaním do súkromia navrhovateľky bol veľmi intenzívny a jednoznačne spôsobil navrhovateľke citovú ujmu. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu a súd prihliada na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe, vo vzťahu k subjektom, ktoré neoprávnený zásah spôsobili - odporcom v I. a v II. rade, aby bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu a tiež požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľnej nehody dcéry navrhovateľky a dôsledky, ktoré vyvolali u samotnej navrhovateľky, ale aj na to, že išlo o trestný čin, kde nebolo v úmysle odporcov konať týmto spôsobom. Je bez akýchkoľvek pochybností, že nečakaným a šokujúcim úmrtím mal. R. došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľky, ktorý spočíva v obmedzení jej súkromného a rodinného života tak, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť na mieste. Odporcovia v I. a v II. rade svojím protiprávnym zavineným konaním, ktorého dôsledkom bolo usmrtenie dcéry navrhovateľky, zasiahli do osobnostnej a súkromnej sféry navrhovateľky, čo je bez pochyby predpokladom pre priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Následky tohto zásahu sú nereparovateľné, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Odporcovia v I. a v II. rade svojím protiprávnym zavineným konaním z nedbanlivosti spôsobili navrhovateľke neodstrániteľnú, teda absolútnu ujmu - smrť dieťaťa, ktorá okolnosť sama o sebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia vo väčšom rozsahu, hoci je jasné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Úmrtie dcéry navrhovateľky je závažnou ujmou, pričom navrhovateľka pociťuje nepochybne stratu svojej dcéry aj niekoľko rokov po dopravnej nehode ako ujmu predovšetkým v citovej oblasti. Dcéra navrhovateľky predstavovala pre navrhovateľku jednu z najbližších osôb v jej živote a jej strata mala za následok zhoršenie kvality života navrhovateľky, a to najmä vo sfére citovej. Je nepochybné, že takáto tragická udalosť sa prejavila aj v sociálnych väzbách navrhovateľky, či už na svojho manžela, resp. k dvom ďalším deťom navrhovateľky, mal. N., H..XX.X.XXXX a mal. R., H..X.X.XXXX, t.j. následne po tragickej udalosti. V danom prípade súd mal za to, že predpoklady zodpovednosti odporcu za vzniknutú nemajetkovú ujmu sú dané. Vzhľadom k tomu, že zásah odporcov v I. a v II. rade spôsobený ich zavinením (nedbanlivostným) protiprávnym konaním, následkom ktorého bola usmrtená dcéra navrhovateľky, jednoznačne bol spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu u navrhovateľky, ktorá spočívala v porušení jej práva na ochranu súkromia, keďže nečakane stratila jednu z najbližších osôb vo svojom živote, a to dcéru. Medzi uvedeným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry

navrhovateľky je bezprostredný vzťah príčiny a následku. K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd konštatuje, že u dcéry navrhovateľky sa jednalo o nečakané šokujúce náhle úmrtie, ktorým došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia navrhovateľky. Je nepochybné, že medzi navrhovateľkou a jej nebohou dcérou existovali silné sociálne putá, a to aj napriek nízkemu veku dcéry navrhovateľky a krátkemu obdobiu ich spoločného rodinného života. Tragickou smrťou svojej dcéry navrhovateľka stratila možnosť viesť s ňou súkromný život a od momentu jej smrti je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov - s dcérou. Vzniknutá trauma v živote navrhovateľky je neodstrániteľná. Následkom úmrtia dcéry navrhovateľky došlo k zásahu do emocionálnej sféry, nakoľko navrhovateľka stratila možnosť budovať a rozvíjať vzájomný vzťah so svojou dcérou, možnosť poskytnúť jej starostlivosť, byť jej oporou v období detstva a mladosti a naopak možnosť čerpať z tohto vzťahu po celý jej ďalší život. S takouto citovou ujmou nie je možné sa nikdy dostatočne vyrovnať, a to ani v situácii narodenia ďalšieho dieťaťa po tragickej udalosti. Súd nemal žiadne pochybnosti o pravdivosti tvrdení navrhovateľky, aké ťaživé sú jej pocity v súčasnosti, t.j. niekoľko rokov po nehode - depresia, smútok, spomienky na dcéru, predstavy ako by vyzerala dnes, porovnávanie s inými deťmi ... . Je pravdou, že jednou z foriem primeraného zadosťučinenia môže byť i vydanie trestného rozsudku, ktorým boli odporcovia uznaní vinnými zo spáchania trestného činu a ktorým im bol uložený trest, čím je vyjadrené ich spoločenské odsúdenie za to, čo spáchali, a to nielen vo vzťahu k navrhovateľke. Takisto jednou z foriem primeraného zadosťučinenia je ospravedlnenie, v tomto prípade odporkyne v I. rade realizované ňou v priebehu trestného konania. S ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je daná mierou intenzity zásahu a rozsahom jeho nepriaznivých následkov súd mal za to, že zásah do práva navrhovateľky na ochranu osobnosti nie je možné úplne odstrániť len morálnou satisfakciou, nakoľko žiadna z jej foriem by nepostačovala na primerané zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy na osobnosti navrhovateľky. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch však môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Za prežitú citovú ujmu, zásah do osobnostnej súkromnej sféry navrhovateľky je možné určiť primerané zadosťučinenie v peniazoch. Súd má za to, že jeho výška je opodstatnená v sume 13.500,- eur, a preto návrhu v tejto časti vyhovel, keď pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadol na závažnosť protiprávneho zásahu do emocionálnej sféry navrhovateľky. Ide o intenzitu, nenavrátiteľnosť pôvodného stavu, rozsah a dobu pôsobenia jeho nepriaznivého následku. Súd poukazuje, že v žiadnom prípade nejde o zdroj príjmu pre navrhovateľku a taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že prežívanie citovej ujmy navrhovateľky spôsobenej zásahmi odporcov do jej práva na ochranu súkromia jej bolo uľahčené podporou členov jej rodiny, a to predovšetkým jej matky a sestry. Súd tiež prihliadol ku skutočnosti, že zo strany odporcov v I. a v II. rade sa jednalo o zavinené protiprávne konanie nedbanlivostného charakteru. Jednoznačne nebolo ich úmyslom spôsobiť vzniknutý následok. Taktiež nemožno následok rozpadu manželstva navrhovateľky v celom rozsahu pripísať na ťarchu odporcov, keďže súd nemal preukázanú bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi neoprávneným zásahom odporcov do práva na ochranu súkromia navrhovateľky a týmto následkom, nakoľko ako dôvody rozpadu manželstva v priebehu rozvodového konania boli uvádzané navrhovateľkou aj iné skutočnosti, pričom je nepochybné, že táto tragická udalosť sa prejavila v spolužití manželov ako záťažová situácia, ktorá skomplikovala, resp. zamedzila riešeniu iných problémov v spolužití manželov. Zhoršenie školského prospechu Z.. N. v II.polroku školského roku 2009/2010 je v príčinnej súvislosti s tragickou udalosťou len okrajovo vzhľadom na emocionálny stav matky po roku 2005.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že navrhovateľkou uplatnené peňažné zadosťučinenie je dôvodné, avšak uplatnená výška 200.000,- eur je neprimerane vysoká, a preto súd určil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.500,- eur a v ostatnej časti, pokiaľ sa navrhovateľka domáhala vyššej čiastky než bola súdom priznaná, súd jej návrh ako nedôvodný zamietol.

K námietke odporkyne v I. rade týkajúcej sa nedôvodného uplatňovania solidárnej zodpovednosti odporcov v I. a v II. rade za neoprávnený zásah do práva na ochranu súkromia navrhovateľky, súd poukazuje, že výslovne táto otázka spôsobenia nemajetkovej ujmy viacerými osobami v právnej úprave osobnostných práv upravená nie je. Súd však vychádza na základe analógie v zmysle ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka u ustanovení zákona, ktoré upravujú vzťahu obsahom aj účelom najbližšie tomuto vzťahu, konkrétne súd vychádzajúc z ust. § 438 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 438 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.

Citované ustanovenie obsahuje úpravu spoločnej zodpovednosti viacerých škodcov za škodu, pričom spoločný záväzok, ktorý vznikol zo zodpovednosti za škodu spôsobenú viacerými škodcami je zo zákona záväzkom spoločným a nerozdielnym, pokiaľ súd nerozhodne o zodpovednosti podľa účasti na spôsobení škody. Zmyslom takejto úpravy je prehĺbenie zodpovednosti za škodu a dôsledné zabezpečenie ochrany práv poškodeného, to znamená, že škodcovia sú povinní uhradiť poškodenému celý dlh spoločne s tým, že poškodený je oprávnený požadovať jeho zaplatenie od ktoréhokoľvek z nich a dlh zaniká v rozsahu, v ktorom bol niektorým zo škodcov splnený. Podmienkou solidárnej zodpovednosti za škodu viacerých škodcov je existencia príčinnej súvislosti medzi konaním každého z nich a škodlivým následkom, za ktorý sa náhrada požaduje. V tomto prípade je táto príčinná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním odporcov v I. a v II. rade, každého jedného a následkom - neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti navrhovateľky preukázaná. Ako konštatoval Krajský súd v Žiline v odôvodnení svojho rozsudku v predmetnej trestnej veci na vzniku tejto dopravnej nehody majú vinu obaja žalovaní a bez konania ktoréhokoľvek z nich by k dopravnej nehode nedošlo. Súd nezistil žiadnu takú osobitnú okolnosť konkrétneho prípadu týkajúcu sa dopravnej nehody, ktorá by bola dôvodom rozhodnutia o zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti každého z odporcov podľa jeho účasti, resp. podľa jeho podielu na tomto zásahu, a to aj napriek skutočnosti, že tresty uložené súdom nie sú celkom totožné, resp. neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, aby účasť toho-ktorého odporcu na spôsobení neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľky bola v nepomere voči účasti druhého odporcu.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 151 ods.3 OSP, nakoľko má za to, že ide o zložitý prípad, a to z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania, ako aj väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní (pôvodne uplatňovaný aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) -ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, je potrebný počet rovnopisov a s prílohami, aby jeden rovnopis zostal na súde, aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy;/ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené

(§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 OSP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.